

Ifni og Spansk Sahara.

Ifni og Spansk Sahara behandledes i 4. udvalgs generaldebat vedrørende alle kolonispørgsmål undtagen Namibia, Portugals kolonier og Sydrhodesia.

1. Ifni.

Ifni blev i henhold til en traktat mellem Spanien og Marokko undertegnet i Fes den 4. januar 1969 overdraget til Marokko den 30. juni 1969.

Plenarforsamlingen vedtog den 16. december 1969 på anbefaling af 4. udvalg at tage tilbagegivelsen af Ifni til Marokko til efterretning.

2. Spanske Sahara.

Behandlingen af Spansk Sahara koncentrerede sig som i de foregående år om indlæg fra Spanien — administrerende magt — samt Marokko og Mauritania — interesserede nabolande.

Vedrørende faktiske oplysninger om området henvises til beretningen til folketinget om 23. samling, side 137-138.

Fra spansk side understregedes Spaniens vilje til at spille sin rolle i afkoloniseringsprocessen, en vilje der var udtrykt i overgivelsen af Ifni til Marokko. Spanien anerkendte befolkningens ret til selvbestemmelse og prøvede at skabe de nødvendige betingelser for dens udøvelse.

Marokko og Mauritania fremhævede begge, at selvbestemmelsesretten måtte finde anvendelse, og at Spanien burde modtage en FN-besøgsmision i området. Hermed hørte enigheden dog op, idet de begge gør krav på området, der er tyndt befolket, 40-50.000 indbyggere på 280.000 km², men har rige fosfatforekomster.

Marokko påtalte, at den administrerende magt for at bevare sit herredømme over området henviste til befolkningens utilstrækkelige færdigheder i politisk og administrativ henseende. Hertil var at sige, at hvis der ikke blev gjort forsøg på at træne indfødt personel, var der kun lidt håb om, at situationen ændredes. FN burde undersøge muligheden for træningsprogrammer for områdets befolkning.

Algeriet tilkendegav også en særlig inte-

resse for spørgsmålet og beklagede, at afkoloniseringsprocessen blev forsinket af den administrerende magts tøven og ubeslutsomhed. Løsningen af problemet omkring Spansk Sahara ville hjælpe med til at udvikle nærmere bånd mellem områdets lande.

Med Irak, Mali, Pakistan, Saudi-Arabien, Senegal, Syrien, Tunesien og Jugoslavien som medforslagsstillere fremlagde Ghana i 4. udvalg et resolutionsforslag, der bekræfter befolkningens ret til selvbestemmelse, godkender koloniudvalgets rapport, beklager, at det endnu ikke har været muligt at afholde de konsultationer, den administrerende magt skulle holde i forbindelse med afholdelsen af en folkeafstemning i det „såkaldte“ Spansk Sahara (operative 3), opfordrer den administrerende magt til snarest i overensstemmelse med den indfødte befolkningens aspirationer og i konsultation med Marokkos og Mauritanias regeringer og enhver anden interesseret part at fastsætte fremgangsmåden for afholdelse af en folkeafstemning under FNs auspicer med henblik på selvbestemmelsesrettens udøvelse og til dette formål tage visse konkrete skridt (jfr. herved beretningen til folketinget om 23. samling, side 138) og anmoder generalsekretæren om øjeblikkeligt i konsultation med den administrerende magt og koloniudvalget at udpege en besøgsmision, der skal anbefale praktiske skridt til gennemførelse af generalforsamlingens resolutioner og udstrækningen af FNs deltagelse i forberedelse og overvågelse af en folkeafstemning.

Resolutionsforslaget blev vedtaget i 4. udvalg den 9. december 1969 med 89 stemmer for (bl. a. vestlige lande, herunder de nordiske) og ingen imod, medens 7 afstod (Australien, Frankrig, Indien, Portugal, Sydafrika, Spanien og USA). Under 23. samling afstod kun Frankrig, Mexico og Sydafrika. De yderligere lande, der afstod i år, gjorde det på grund af operative paragraf 3, der var ny, og udtrykket „såkaldte“ foran enhver omtale af Spansk Sahara i resolutionsforslaget.

Plenarforsamlingen vedtog resolutionsforslaget den 16. december 1969 med 110 stemmer for og ingen imod, medens 5 afstod (Australien, Frankrig, Portugal, Spanien og USA). (Res. 2591 (XXIV))

4. udvalgs beretning: A/7896 og Corr. 1.